

Prædiken til 3. søndag efter helligtrekonger

Matt. 8, 1-13

Når man ved sig elsket, er der så mange spørgsmål, man ikke stiller, men når man er usikker på, hvor man står, er der så mange fortolkningsmuligheder.

Vi ved fra skriftlige overleveringer, at der på Jesu tid var en udbredt frygt for at blive ramt af forbandelser. Den romerske forfatter og videnskabsmand Plinius den ældre, som levede i det første århundrede efter Kristus, skriver således: ”Der er i sandhed ingen, som ikke frygter at blive ramt af forbandelser”. Sygdom og ulykker blev fortolket. Der blev ætset mening ud af det meningsløse. På en gravstensinskriftion fra 2. årh. e. K. har en romersk officer, der har mistet sin unge kone, skrevet således: ”Hun fik ikke den død, hun fortjente – forbandet af trylleformler, lå hun stum, så hendes liv, fremfor at blive givet tilbage til naturen, nærmere blev revet fra hende med vold. Gid enten de underjordiske eller himmelske guder vil straffe denne afskyelige forbrydelse”.

Denne romerske officer, fortolker sit livs ulykke, tabet af sin hustru, som en forbandelse og hidkalder en bred skare af underjordiske og himmelske guder for at få hævn. Nogen skal bøde for det. Der må og der skal

være en vilje bag.

I dagens evangelium hører vi om en anden romersk officer. Hans tjener ligger lammet af sygdom og lider forfærdeligt. Han fortolker ikke på årsagen over sin ulykke. Det er, som det er, og det er forfærdeligt. Det handler om magt. Guds magt. Officerens bøn handler altså ikke om, at Jesus skal straffe eller hævne noget. Han påkalder ikke tvivlsomme guder i flæng. Han henvender sig til Jesus. Han tænker i magt til liv, ikke i hævn og straf, der i sagens natur ligger afmagten nær.

Officeren ved nemlig noget om magt. Det gør man i den branche. Som officer kender han forskel på den magt, hvor man bare tager det, man vil have, efter devisen *går den, så går den*, og så den magt, der er en givet. Har man et mandat, eller har man ikke et mandat?

Den første udgave af magtudøvelse, hvor man ikke har et mandat, er den magtbegærlige. Der hvor man bare tager det, man nu kan få raget til sig. Det er der, hvor der kan hærages, udnytted, dræbes og voldtages, fordi der ikke er et mandat, der udstikker rammer. Men der er også en anden form for magt. Det er den magt, der har et mandat.

Det er der, hvor magten er en givet. Det er en magt, som man ikke skal vige tilbage for, for her er det ikke bare i orden, men tvungende nødvendigt, at man tager magten, fordi det er det, der giver liv. Officeren kender til begge sider af det at have magt.

Han kender magtbegæret og hensynsløsheden, og han kender utilbøjeligheden til ikke at ville vedkende sig den magt, man faktisk har, fordi man er bange for at få snavs på hænderne.

Officeren genkender i Jesus en, der ikke er bange for at tage den magt, der er givet. Det er et mod, som hører sammen med at tage ansvar i de forhold, vi er i. Om det nu er i parforholdet, i forældreskabet, i venskaber eller kollegiale forhold på arbejdspladsen. Den, der underlægger sig den form for magt, vil kunne sige: ”Du er stærkere end mig, og det, at du er stærkere end mig, betyder, at jeg hos dig genkender omsorg og destruktions som to sider af samme sag. Jeg er ikke nødvendigvis enig i, hvad du vil, og jeg er ganske ofte forvirret og ked af det, der sker, men jeg har grund til at tro på, at du vil mig det bedste, og vil være med mig altid”.

Officeren abonnerer på ordentlig magtudøvelse og er indstillet på at underlægge sig den. Han tror på, at Jesus har magten, og at han vil udøve den. Og han tror på, at et ord er nok. For et ord er nemlig nok, når man har magten, så behøver man ikke at binde, indhegne, statuere eksempler og skræmme. Man behøver ikke engang at hæve stemmen. ”Sig blot et ord, så vil min tjener blive helbredt”. Officeren forklarer Jesus, at han ved noget om magt, når han siger ”Jeg er jo selv en mand under kommando og har soldater

under mig. Siger jeg til én: Gå! så går han, og til en anden: Kom! så kommer han, og til min tjener: Gør det og det! så gør han det”. Officeren fortæller Jesus, at han ved, hvad det vil sige at være under kommando, og hvad det vil sige at have en magt, der er en givet. Officeren mener, at Jesus har fået en magt givet, som han ikke er bange for at bruge til liv, og at den magt indbefatter, at han kan få destruktive kræfter til at ændre karakter.

Når magten har den karakter, siger det sig selv, at den, der udøver magten, ikke har brug for hjælp. Det er baggrunden for, at officeren tror, at Jesus vil hjælpe uden skelen til, om han eller hans tjener har fortjent at blive hjulpet.

Læg mærke til, at tjenerens fortjenstfuldhed ikke nævnes. Det eneste, vi får at vide, er, at han er lammet, og at han lider. Officeren gør mildt sagt ikke meget ud af at præsentere sig selv og eventuelle meritter. Tværtimod! Han siger ”Jeg er for ringe til, at du går ind under mit tag”. Når officeren siger om sig selv, at han er for ringe, så er der ingen grund til at tro, at det ikke er rigtigt. Han er ligesom en del af os helt på det rene med, at skulle rigsrevisionen dukker op uanmeldt, så ser det ikke godt ud. Der er altså ikke tale om falsk ydmyghed. Officeren tror, at uanset hvor ringe et menneske, det kommer til gode, så vil Jesus bruge den magt, han har fået givet af Gud til liv. Officeren bekender sig altså til en magt, der er større end hans, og det gør vi også, når vi i sidste del af Fadervor siger: ”Thi dit er riget, magten og æren i al evighed”. Vi bekender, at Guds magt er den magt, der bereder

vejen for liv, og den er så omfattende, at sjælens mørke og kroppens død ikke regnes som en forhindring.

Det er for officeren og for os andre således, at han ikke kan hengive sig, medmindre det er i forhold til en, der er stærkere end ham selv. Hengivelse er tro, og derfor siger Jesus: ”Det skal ske dig, som du troede”. Det betyder: ”Du hører til mig. Du er Guds barn. Jeg er med dig alle dage indtil verdens ende, uanset hvad du tror på”.

Det ord Jesus efterlader officeren med ”Det skal ske dig, som du troede”, er altså ikke en opfordring til at tænke positivt, så går det nok alt sammen. Det viser tilbage på den magtstruktur, som er indeholdt i kristendommen, at Jesus som Guds søn har en magt til liv. Den magt til liv potenseres til magt også på den anden side af døden.

Denne prædiken har handlet om magt. Den mest magtfulde og trøsterige ord i Det Ny Testamente, jeg kender, er et ord, der er sig bevidst om magten, hvor den kommer fra, og hvad den kan udrette. Da Jesus udtaler ordene ”Det er fuldbragt” på korset ifølge evangelisten Johannes, bliver der sagt, at opgaven for Jesus – at være blandt mennesker på jorden – nu er afsluttet, og at opgavens afslutning har virkning og konsekvens ind i nutiden. ”Det er fuldbragt”, er oversat fra det græske ”tetelestai” som grammatisk står i perfektum præsens, som betegner en allerede afsluttet handling med virkning i nutiden. Det betyder, at opgaven for Jesus – at være blandt mennesker på jorden – nu er afsluttet, og at opgavens afslutning har virkning og konsekvens ind i nutiden. Der står ikke noget om din eller min tro, om forskelli-

Redaktion

Valgmenighedspræst
Margrethe Dahlerup Koch
V. Strandbjerg 32
6950 Ringkøbing
mdkoch@mail.dk

Sognepræst
Søren Jensen
Byløkken 27
8240 Risskov
sjen@km.dk

Søndagslæsning
udkommer hver uge på
www.grundtvig.dk
– hvor man også
kan tilmelde sig
elektronisk nyhedsbrev
om Søndagslæsning

Grundtvigsk Forum
Farvergade 27
1463 København K
Telefon 3373 2800
vartov@vartov.dk

ge grader af renhed og ringhed. Udsagnet er en ren orienteringssag.

Og en orienteringssag er jo noget helt andet end et tilbud, en mulighed eller for den sags skyld et løfte. Når noget er en orienteringssag, er der ikke tale om et valg. Det er ikke et tilbud, man kan vælge til eller fra i forhold til. Det er heller ikke en mulighed, man kan lade passere forbi, eller maksimere og få det fulde udbytte ud af. En orienteringssag har heller ikke karakter af at være et løfte, der måske eller måske ikke opfyldes. En orienteringssag er slet og ret en konstatering af beslutninger, der er truffet og bringes til udførelse. Du og jeg orienteres om noget, som det vil være godt for dig at vide, men som vi ikke har nogen indflydelse på. Det betyder, at der heller ikke er nogen betingelser, der skal opfyldes. Hverken din eller min manglende renhed eller graden af sølle ringhed har indflydelse på udfaldet. Det er sagen helt uvedkommende til hvilken side, det hælder i dig i dag, om det er frygten, der raser, og alle mulige spørgsmål flyver rundt i hovedet på dig, eller du hviler i en salig ro, hvor du ved dig elsket, og derfor ikke stiller mange spørgsmål.

Det der sker, på baggrund af det der er sket, er, at det du drømte sødt, nemlig at en, der er stærkere end dig giver sig helt, bruger alle sine kræfter, for at give dig liv, det sker, og det er ikke sikkert, at du kan se det. Måske abonnerer du på Plinius den ældres konstatering, at frygten for forbandelser er gældende, fordi uro og ængstelse raser i dig, men i dag får vi at vide, at officerens tro bliver gældende for dig og for mig. Derfor er der intet forspildt i at lære disse tre linjer

fra Romerbrevet udenad:

”For jeg er vis på, at hverken død eller liv eller engle eller magter eller noget nuværende eller noget kommende eller kræfter eller noget i det høje eller i det dybe eller nogen anden skabning kan skille os fra Guds kærlighed i Kristus Jesus”.

Jesus Kristus, som vi bekender os til, er ikke magtbegærlig, men han er heller ikke bange for magt. Amen

Helle Møller Jensen

Skovshoved Kirke

Salmer:

598, 364, 217, 536, (738), 324